
Děkovná řeč Ing. Ivana Chvatíka

Děkovná řeč Ing. Ivana Chvatíka

Ivan Chvatík, Praha, Karolinum, 7. 4. 2008

Magnificentia,
spectabiles,
honorabiles,
cives academici,
vážení hosté, milí přátelé!

Dovolte mi několika slovy poděkovat kolegům, kteří navrhli, aby mi bylo uděleno toto nejvyšší univerzitní vyznamenání, i těm, kteří s tímto návrhem projevili souhlas a jeho udělení prosadili. Je to pro mne opravdu největší pocta, jakou si dovedu představit, a to především proto, že je mi udělována právě na Karlově universitě, mými vlastními spolupracovníky. Vždyť je přece pravidlem, že domácí jsou při posuzování nejpřísnější. Chápu to tedy jako uznání a schválení toho, že jsem se po sametové revoluci nepokoušel v relativně pokročilém věku formálně dohonit to, na co jsem kvůli nepříznivým politickým poměrům záměrně rezignoval, když jsem byl ještě mlád.

Namísto hromadění titulů jsem považoval za důležitější pokračovat v nových poměrech ve zpřístupňování odkazu Jana Patočky, svého velkého učitele a nedostizného vzoru, s nímž se mi poštěstilo v posledních letech jeho života spolupracovat.

Velkou důležitost jsem rovněž přikládal svému úsilí udržet v Praze nadnárodní Středoevropskou univerzitu, kterou zde v roce 1991 založil velký podporovatel odpůrců totalitních režimů všude na světě George Soros. To se bohužel kvůli úzkoprsé a samolibé nepřiznání některých našich vůdčích politiků nepodařilo, a toto okno, otevřené do světa, se muselo v roce 1997 přestěhovat do Budapešti.

Úspěchem se naopak zdá být má účast na vybudování transdisciplinárního Centra pro teoretická studia, které usiluje nejen o přemostění formálního příkopu mezi Univerzitou a Akademií věd, ale hlavně o zprostředkování bariér mezi jednotlivými vědeckými disciplínami, a především o překlenování propasti mezi duchovédami a vědami přírodními. Tato propast, o které se mluví již přes 100 let, stále existuje a bude se patrně v budoucnu ještě prohlubovat - ke škodě obou vědních oblastí, neřku-li ke škodě vědy vůbec.

Součástí CTS je totiž právě Archiv Jana Patočky, filosofa, který jakožto žák Edmunda Husserla a Martina Heideggera významnou měrou přispěl k prohloubení myšlenkového úsilí ve filosofickém směru zvaném fenomenologie. A byla to fenomenologie, která propast a bariéry mezi vědami, ba přímo krizi všeho vědeckého bádání, pokud jde o jeho celkové zacílení a smysl, nejvýznamněji tematizovala. Jsem proto rád, že zpracovávání pozůstalosti Jana Patočky a vydávání jeho sebraných spisů se může dít v živém kontaktu s aktuální tematizací problémů, o něž šlo i jemu samému.

Svého rozhodnutí věnovat se filosofii a pečovat o odkaz Jana Patočky jsem nikdy nelitoval, přestože mi to nepřineslo – a ani nemohlo přinést – žádný spektakulární materiální prospěch. O to větší mám radost z dnešní pocty.

Ještě jednou za ni této dnes už 660 let staroslavné univerzitě děkuji.

Ing. Ivan Chvatík

vedoucí Archivu Jana Patočky, Filosofický ústav AV ČR, v.v.i.

náměstek Centra pro teoretická studia, společné pracoviště UK v Praze a AV ČR